

ІНСТРУМЕНТАРІЙ РЕАЛІЗАЦІЇ МОНІТОРИНГУ НАВЧАЛЬНИХ ДОСЯГНЕНЬ УЧНІВ 6–7-х КЛАСІВ З ГЕОГРАФІЇ

С. О. Науменко,

лабораторія оцінювання якості освіти Інституту педагогіки НАПН України

Моніторинг навчальних досягнень учнів – це систематичне спостереження за станом таких досягнень і його прогнозування та вдосконалення. Моніторинг здійснюється шляхом контролю й оцінювання. Інструментарієм реалізації моніторингу навчальних досягнень учнів є методи перевірки навчальних досягнень учнів. На відміну від контролю й оцінювання, мета моніторингу полягає в такому: 1) за допомогою інструментарію визначити прогалини у знаннях, уміннях і навичках кожного учня згідно з Державними вимогами до рівня загальноосвітньої підготовки учнів, переліченими в навчальних програмах для загальноосвітніх навчальних закладів; 2) ліквідувати прогалини за рахунок повторного засвоєння знань й оволодіння учнями уміннями і навичками на наступних уроках.

Відповідно до навчальної програми «Географія» для 6–9-х класів загальноосвітніх навчальних закладів у загальноосвітній школі на уроках географії під час опрацювання курсів «Загальна географія» (6-й клас) і «Географія материків і океанів» (7-й клас) здійснюється поточне і тематичне оцінювання. За програмою, учні 6–7-х класів обов'язково виконують одну письмову тематичну роботу на семестр. Нині одним із найпопулярніших методів перевірки навчальних досягнень учнів є тестові завдання. Вони містяться у підручниках і навчальних посібниках з географії для 6-го і 7-го класів, широко використовуються під час поточного і тематичного оцінювання та в міжнародних і вітчизняних дослідженнях для оцінювання навчальних досягнень учнів загальноосвітніх шкіл, зокрема у Зовнішньому незалежному оцінюванні навчальних досягнень випускників навчальних закладів системи загальної середньої освіти, Міжнародному порівняльному дослідженні якості

природничо-математичної освіти учнів 4-х та 8-х класів загальноосвітніх навчальних закладів, що здійснюється за проектом TIMSS, та ін. Головними умовами використання тестових завдань під час поточного і тематичного оцінювання на уроках географії у 6–7-х класах, на нашу думку, мають бути: 1) відповідність змісту тестового завдання змістові навчального матеріалу й переліку державних вимог до рівня загальноосвітньої підготовки учнів, переліченим у навчальній програмі з географії; 2) вміщення в одній роботі якомога більшої кількості завдань різних типів (форм); 3) використання тестових завдань як навчального прийому і як контрольної форми перевірки знань, умінь і навичок учнів; 4) подібність тестових завдань до завдань, що використовуються у міжнародних й вітчизняних дослідженнях оцінювання навчальних досягнень учнів загальноосвітніх шкіл.

На уроках географії у 6-му і 7-му класах як інструментарій реалізації моніторингу навчальних досягнень учнів застосовують репродуктивні й проблемні географічні задачі та навчальні (тренувальні) й підсумкові практичні роботи. За навчальною програмою «Географія», у 6-му класі виконується 14 практичних робіт, у 7-му класі – 12.

Науменко С. О. Інструментарій реалізації моніторингу навчальних досягнень учнів 6–7-х класів з географії / С. О. Науменко // Анот. результати наук.-дослід. роботи Ін-ту педагогіки НАПН України за 2011 рік : інформаційне видання / Нац. Акад. пед. наук України, Ін-т педагогіки. – К. : Інститут педагогіки, 2012. – С. 124–126.